

Bir Hayat Düsturu: Tevekkül

● Nur Keleş



17. ÜNİTE İMAN

KAVRAM AÇIKLAMASI / Bir Hayat Düsturu: Tevekkül	9
ESMÂÜ'L-HÜSNÂ / el-Müheymin - el-Aziz	11
DİLİMİZDEKİ DUALAR / Bismillah	13
BİLİM / Ekosistem Mucizesi	15
NÜKTE / Allah'ın Kaderinden Kaderine Kaçmak	17
YILDIZ SAHABİLER / Hz. Ebû Zer el-Gıfârî	18

- "İyi düşün, iyi olsun", "Kaderinde varmış demek ki, kafana takma, pozitif düşün", "Evrene iyi mesaj yolla"... Hatırladınız mı bu cümleleri? Belki size söylendi ya da siz başkalarına söylediniz. Aslında önemli olan bu sözleri söylemek ya da duymak değil, herhangi bir durum karşısında olan davranışlarımızdır. Davranışlarımızı da inançlarımız, fikirlerimiz ve duygularımız şekillendirir. Bazen yaşadıklarımızı havsalamız almaz; daralır, bunalır, çaresiz hissederiz. Bu gibi durumlarda imdamımıza 'tevekkül' yetişir. İçimize huzur, güven ve ferahlık veren tevekkül...

Acaba 'tevekkül' nedir? Kelime olarak "vekil" ile aynı kökten gelir. Genel manada, birinin işini üzerine alma, insanlara güven verme, birine işini havale etme, kefil olma, güvenme ve dayanma gibi anlamlar taşır. Dini bir kavram olarak ise; "Kişinin tüm işlerinde elinden geleni yaptıktan sonra kendini Allah'a

teslim etmesi, rızkında ve işinde Allah'ı kefil bilip sadece ona güvenmesi ve ona dayanması" demektir. Tevekkül, her şeyin yaratıcısı ve yapıcısının Allah olduğu inancına dayanır. Karşımıza çıkan durumlarda kendi çabamızdan emin olduktan sonra ilahi takdire teslim olmaktır. Şu ayetler bize tevekkülün mahiyetini daha da iyi anlatacaktır: De ki: "Hiçbir zaman bize, Allah'ın bizim için takdir ettiğinden başkası dokunmaz. O bizim Mevla'mızdır. Müminler yalnızca Allah'a tevekkül etsinler." (Tevbe 9/51), "Kim Allah'a tevekkül ederse, O, ona yeter." (Talak 65/3)

Sevgili Peygamberimiz de konuyla ilgili hadislerinden birinde şöyle buyurmuştur: "Eğer siz Allah'a hakkıyla tevekkül ederseniz, o sizi kuşları rızıklandırdığı gibi rızıklandırır. (İbn Mâce, Zühd 14)

İnsanın hadsiz hudutsuz hayal dünyası ve arzuları vardır. İnsan bu arzularını gözden geçirecek inançlarına uygun olanları gerçekleştirmek için çalışacaktır. Maddi veya manevi bu arzularını gerçekleştirmek için öncelikle çalışmak, gayret göstermek gerekir. Tevekkül, bir hedefe veya neticeye ulaşmak için yapılması gerekenleri yaptıktan sonra neticeyi Allah'a bırakmaktır. Aksi takdirde yapılması gerekenleri yapmadan neticeyi Allah'a bırakmak tevekkül değil, tembelliktir.

Müslüman için bu kadar önemli olan tevekkül inancı, günümüzde doğru anlaşılmadığından olsa gerek ne yazık ki hayatımızda yeterince aktif değildir. Oysa tevekkülün doğru anlaşılması ve tatbik edilmiş hali insanı sağlam bir duvara çevirir. En sağlam duygumuz olan güveni en sağlam dayanağımız olan ilahi makama teslim etmenin adıdır tevekkül. Kendimizi bırakıp da hakikati Allah'tan beklemenin adıdır...

Hayır ve şerrin Allah'tan geldiğine inanmakla birlikte çaba göstermeyen insanı Mehmet Akif şöyle uyarmıştır: Allah'a dayandım diye sen çıkma yataktan/ Manayı tevekkül bu mudur? Hey gidi nadan!

Hayat prensibini tevekkül yapabilmiş insan kendini ve neticesini kaderciliğe ya da evrene bırakmayı değil sebeplerin arkasına gizlenmiş ilahi takdire bırakmayı tercih eder. Ona göre Allah ilk ve son çaredir. Başarıyı-başarısızlığı ya da aksilikleri veyahut güzellikleri tamamen kendi sebeplerine değil, Allah'ın sebepler arkasına gizlediği takdire bırakmak en büyük huzurdur.



Tevekküle bir hayat felsefesi de diyebiliriz, bazen bir şarkıda çıkar karşımızda. Barış abinin şu şarkısındaki gibi: Sen tedbirini al önünü kış tut/ Bırak yine de yaz gelsin...

Tevekkül öyle kuşatıcı bir kavramdır ki, onun dairesi içerisine birçok erdem girer. Mesela: Sabır, kanaat, tevazu, başarı, tevafuk, sükûnet, tedbir, çaba, takdir, hakikat, vesile, sebep vs.

Atalarımız tevekkülü doğru anlayıp uygulamaya çalışmışlar ve günlük dilimize ne güzel sözler katmışlardır:

Tedbir kuldân, takdir Allah'tan./ Tevekkelin (tevekkül edenin) gemisi batmaz./ Her işte bir hayır vardır./ Kısmetinde ne varsa, kaşığına o çıkar. Allah kulunu kısmeti ile yaratır./ Ağılda oğlak doğsa ovada otu biter.

Yukarıdaki ayet ve hadislerle, atasözlerini arkadaşlarınızla tek tek değerlendirerek dinimizdeki tevekkül anlayışını kavramaya çalışın? Göreceksiniz, çok eğlenceli ve yararlı olacak...

el-MÜHEYMİN el-AZİZ

●● Handan Yalvaç Arıcı



Bu ay dergimizin Esmâü'l-Hüsna köşesinde Allah'ın, el-Müheymin ve el-Aziz isimlerini tanıyacağız. Bu özel ve güzel isimler bakalım bizlere neler anlatacak?

el-MÜHEYMİN: Esmâü'l-Hüsna'da geçen Allah'ın özel isimlerinden biridir. el-Müheymin; 'gözeten, koruyan, mutlak değer koyan' anlamlarına gelmektedir. Rabbimiz, yarattığı hiçbir varlığı başıboş ve kendi haline bırakmamıştır. Yarattığı her varlığı hem gözetmekte hem de verdiği birtakım özelliklerle onları korumaktadır. Örneğin, iç organlarımız görevlerini aksattığında onlara bazı özellikler vererek muhtemel tehlikeleri önlemektedir. Aynı şekilde hayvanları, bitkileri de gözlem altında tutmaktadır. Çölde yaşayan develeri düşünelim. Yapılan araştırmalara göre develerin hörgüçlerinde 30-35 kg. civarında yağ bulunmakta ve develer bu yağı enerji stoku olarak kullanmaktadır. Hörgüçteki yağlar yavaş yavaş parçalanıp besin haline dönüştüğü için, develer çölün kurak ikliminde hiçbir zaman susuz ve besinsiz

kalmamaktadırlar. Bir hörgüçlü deve normalde günde 30-50 kg. besin alabilirken, zor şartlarda günde sadece 2 kg. kuru otları bir ay boyunca yaşayabilmektedir. Deveyi yaratan Allah, çöldeki yaşam şartlarına uygun olarak deveye özel bir koruma kalkanı oluşturmaktadır. Çevremizde gördüğümüz her varlığın ne kadar farklı koruma kalkanları olduğunu düşünürsek el-Müheymin isminin anlamını daha iyi kavramış oluruz.

El-Müheymin isminin diğer anlamı "değer koyan"dır. "Değer" sözcüğünün bir anlamı; faydası olan aynı zamanda kendine ait özelliği olan şeydir. Bir şey anlamlı ise değerlidir, değerli ise anlamlıdır. Allah'ın kâinatı yarattığı zaman ilk koyduğu yasa anlamlılık ve değerlilik yasasıdır. Şayet yaratılış anlamlılık ve değerlilik yasası üzerine inşa edilmeseydi hayatın bir amacı, bir gayesi olmazdı. Al-i İmran Sûresi 191. Ayette her şeyin bir amaç üzerine yaratıldığının mesajı verilmektedir. "Onlar, ayakta dururken, otururken, yanları üzerine yatarken (her vakit) Allah'ı anarlar, göklerin ve yerin yaratılışı hakkında derin derin düşünürler (ve şöyle derler): Rabbimiz! Sen hiçbir şeyi boşuna yaratmadın." Bu ayet Rabbimizin Kâinata mutlak bir değer sistemi oluşturduğuna işaret etmektedir. İnsanlar, hayvanlar, bitkiler, eşyalar bir anlam, bir değer üzerine yaratılmıştır. Bu bakış açısıyla Allah'ın değerli kıldığı hayatlarımızı anlamlı ve değerli bir hale getirmek, hayatlarımızı doğru amaçlarla, güzel eylemlerle değerlendirmek bize düşen en önemli görevdir.

el-Müheymin ismi Kur'an'da Allah'ın sıfatı olarak sadece Haşr Sûresi 23. ayette, ilahi kelam olan Kur'an'ın bir sıfatı olarak ise Maide Sûresi 48. ayette geçmektedir. Kur'an'a değer koyan ve o değeri koruyan otorite, Rabbimizdir. Kur'an'ın Müheymin olma özelliği dünya var oldukça devam edecek, Kur'an hiçbir zaman değerini kaybetmeyecektir. Bizler de





Rabbimizin istediği gibi yaşadığımız müddetçe Rabbimiz bizim değerimizi her zaman koruyacaktır.

el-AZİZ: Allah'ın sonsuz gücünü anlatan isimlerden bir tanesidir. el-Aziz; 'izzetli, mağlup edilmesi mümkün olmayan, çok üstün ve sonsuz şeref sahibi' anlamlarına gelmektedir. Hiç kimse Allah'ı mağlup edemez, O'nun şerefiyle oynayamaz. İslam düşünürlerinden İmam Gazali, bir şeyin "Aziz" olabilmesinin üç şarta bağlı olduğunu bildirmektedir: Birincisi, benzeri olmamalı, ikincisi kendisine şiddetle ihtiyaç duyulmalı, üçüncüsü de kendisine ulaşmak çok zor olmalıdır. Örneğin Güneş azizdir. Çünkü bizim için benzeri yoktur, ona şiddetle ihtiyaç duyulmaktadır ve kendisine ulaşmak imkânsızdır.

"Aziz" ismi, Allah'ın sonsuz güç ve şeref sahibi olduğunu ifade etmektedir. İnsanlar Allah'a isyan edebilirler, emirlerine karşı çıkabilirler ama insanların isyankâr eylemleri Allah'ın gücüne ve şerefine hiçbir zarar veremez. Milyarlarca galaksi ve yıldız yaratan ve her birine özel yörüngeler veren, gök âleminde, yer âleminde sayısız canlılar yaratan, yarattıklarının ihtiyacını karşılayan Allah'ın gücünü, kudretini ve şerefini, yarattığı sınırlı varlıkların etkilemesi düşünülemez. Tarihe baktığımızda insanlar kimi zaman bireysel kimi zaman toplumsal isyanlarda bulunmuşlar, Allah'ın emirlerini hiçe saymışlardır. Sonucunda kendilerinin gücünü ve şerefini tüketip, yok olup gitmişlerdir.

Kur'an'da 88 defa geçen "Aziz" ismi insana çok önemli bir mesaj vermektedir. İnsan şan, şeref arıyorsa insanların yanında aramamalı, Rabbinin yanında aramalıdır. Şerefi Rabbinin yanında arayan kişi şerefini asla kaybetmez. Peygamberimiz insanlar yanında şan, şeref arasaydı kendisine yapılan para, mal, makam, mevki gibi tekliflerden birini kabul ederdi. Oysa kendisine dünyalık tekliflerle gelenlere, güç ve şerefin yalnızca Allah'a ait olduğuna inanarak şöyle cevap verdi: "Güneşi sağ elime, ayı da sol elime verseler, ben yine bu davadan vazgeçmem. Ya Allah, bu dini hâkim kılar yahut ben bu uğurda canımı veririm."

Maalesef yaşadığımız dünyada ufacık bir menfaat uğruna insanların yalan söyleyebildiklerini, en sevdikleri arkadaşlarını kırdıklarını hatta sattıklarını, hiç sevmedikleri insana abartılı iltifatlar yapabildiklerini, insanlar beğensin diye şekilden şekle girdiklerini görmekteyiz. Hâlbuki bugün makam ve güç sahibi birinin istediği gibi davranmak, yarın başka bir güçlünün yanında iki büklüm olmayı getirecektir. Hayatta yaratılan yanında şeref aramak, o yaratılan gittiğinde şereften uzak kalmaktır. Şerefi, şerefin asıl sahibinin yanında aramak gereklidir. "Her kim şan ve şeref istiyorsa bilsin ki, şan ve şeref bütünüyle Allah'a aittir." (Fatır 35/10)



Bismillah

●● Nurullah Salcan



Her işi hayırla neticelendiren başlangıçların en güzeli ile: Bismillah.

Zaman geçer, takvim yaprakları tükenir; ancak anlara bürünür geçen zaman içerisinde yaşanan şeyler. Zaman geçer dünyevi hayatın meşguliyetleriyle.

Bu meşguliyetler içinde zamanı veren, zamanımızı verimli kılan, bizi yaptığımız işlerden manevi anlamda hissedar eden zamanın sahibini hatırlatan bir tılsım yok mu? Elbette var.

Peki ya günlük hayatın endişeleri? Her köşe başında şeytan tarafından bizim için hazırlanan tuzaklar? Korkularımız, telaşlarımız, sıkıntılarımız ve dahi kaza ve belalar?

Bu tehlikeli yolculukta nasıl güvenle yürürüz? Bizi bu endişelerden arındıran bir tılsım yok mu? Elbette var.

Bismillah... Manevi dünyamızın sembolü... Doğumdan ölüme her hayırlı işimizde anahtar...

Geleneklerimizde, annelerin çocuğu üzerindeki ilk etkisinin ifadesi olan ninnilerde genel olarak besmele ile başlama, çocuğu besmele ile büyütme gibi duygular hâkimdir.

Ninni der uyuturum,
Besmeleyle büyütürüm
Ne yapalım böyle durum,
Ninni yavrum ninni
Besmeleyle uyanır, O nurlara boyanır
Buna can mı dayanır, Ninni yavrum ninni.

Bütün sıkıntıları gideren, ferahlık veren, her şeyi içine sığdıran, her zaman dudaklar arasında ve sinelerde yer eden Bismillah, bizi elbette güzelliğe götürür. Gününü "Bismillah" ile geçirmeye niyetlenen insan korkularına karşı



“Bismillah” derken, “Ben bu işi kendim için değil, Allah adına, O’nun emri ile ve ancak O’nun rızası için yapıyorum.” Demiş oluruz. İşlerimize Bismillah ile başlamak da bize Allah’ın rızasını kazandırır. O halde O’nu anarak huzur bulalım. O’nun ismini analım ve O’nu yapacağımız işten önce zikrelelim.

O’nun adıyla... O’nun izniyle yaşayıp, O’nun izniyle konuşup, O’nun izniyle yürüyüp, O’nun izniyle nefes almak... Ve dahi her şeyi O’nun izniyle yapmak...

Sabah uyanıp yataktan kalkarken, elimizi yüzümüzü yıkarken, kahvaltıya otururken, bir şey yerken içerken, evden çıkarken, arabaya binerken, iş yerine, okula girerken, derse, çalışmaya başlarken, kısaca gün boyunca yaptığımız her işin başında, eve girerken, nihayet gün bitip yatağımıza uzandığımızda, dilimizde hep “Bismillah”... “Besmele”, dilimize, gönlümüze, zihnimize öylesine yerleşmeli ki, onsuz her güzelliği eksik, her iyiliği yarım, her teşebbüsü başarısız saymalı, onunla her kapının açılacağına yürekten inanmalıyız.

Ne diyordu Yunus Emre:

*“Sensiz yola girer isem, çarem yok
adım atmaya,
Gövdemde kuvvetim sensin, başım
götürüp gitmeye.
Gönlüm, canım, aklım, idrakim
senin ile karar eder,
Kanat çırpırlar her daim uçup
dosta gitmeye”*



emin olur. Kalbe yerleştirdiğimiz tek bir kelime ile şeytanın tuzaklarına karşı güvende oluruz.

Sevgili Peygamberimiz (s.a.v) “Bismillah her hayrın başıdır”, Bismillah ile başlanmayan her önemli iş sonuçsuz kalır” buyuruyor. (Ebû Dâvud, Edeb: 21)

Bismillah işlerimizi kolaylaştırır. Bizi kötülüklerden uzak tutar. Bismillah ile Allah’ın yardım ve nimetleriyle karşılaşırız ve şeytanın tehlikelerinden uzak oluruz. Ayrıca bir işe başlarken Allah’ın adıyla başlarsak, her hareketimiz haliyle Allah’ın rızasına uygun olur.

Besmele, bütün kainatı yaratan ve idare eden en yüce varlığın, Allah’ın adını, Esmâ-i Hüsnâ’daki “Rahmân” ile hemen onun ardından gelen “Rahîm” isimlerini toplamış kutsal bir metindir. “Esirgeyen-bağışlayan, lütuf, merhamet ve ihsanını eksiltmeyen” anlamındaki Rahmân ve Rahîm isimleri, Allah’ın rahmet ve koruyuculuğunun bütün âlemi kucakladığını ifade etmektedir.

Ekosistem Mucizesi

●● Esmanur Bülbül



Dünyada canlı ve cansız varlıklar belli bir sistem üzerinde müthiş bir denge içinde yaşarlar. Tüm varlıkların bu dengeyi düzenli ve süreklilik içinde korumaları gerekir. Bunun için her birinin önemli görevleri vardır. Cansız varlıklar (hava, su, iklim, toprak, vb.) ve canlı varlıklar (tüketiciler, üreticiler ve ayrıştırıcılar) ekosistemi tamamlamaktadırlar. Ekosistem, ekolojik çevrede bulunan canlı ve cansız varlıkların birbiri ile olan ilişkilerini araştırır, fayda ve zarar döngülerini inceler. Ekosistemi bir fabrika olarak düşünürsek bir fabrikanın işlemesi için elektriğe, suya, hammaddeye, iş gücüne ayrıca fabrikadan çıkacak ürünlerin tüketilebilir olmasına gerek duyulur. Ekosistem tam da bu şekilde işler. Yaşam, enerji akışı ve besin döngüleriyle sürer.

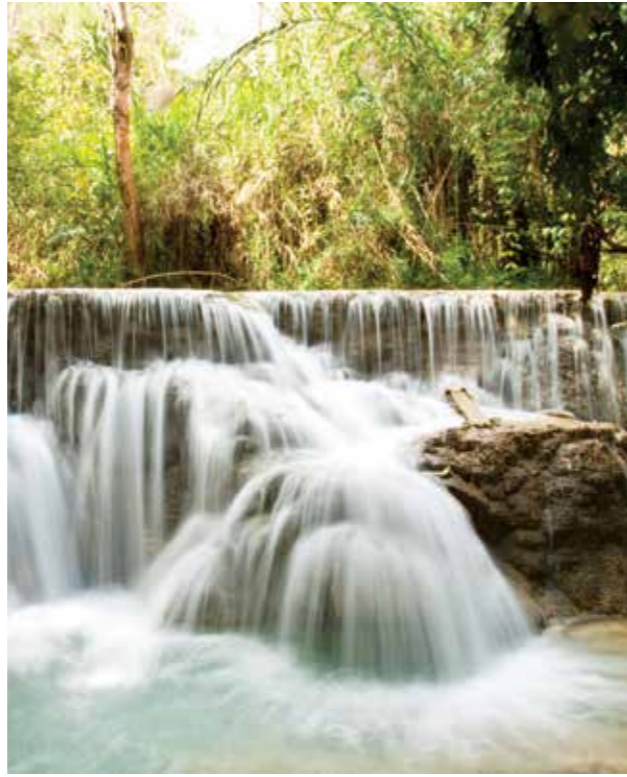
Canlılar hayatlarını sürdürebilmeleri için ortamdan madde alıp-vermek zorundadırlar. Yani sürekli işleyen bir madde döngüsüne ihtiyaç duyulur. Başlıca su döngüsü, karbon döngüsü ve azot döngüsü gereklidir. Su, yaşamın olmazsa olmazıdır. Yağmur ve kar şeklinde yeryüzüne ulaşan su, bitkilerin

solunumu ve terlemesi ile atmosfere geri döner. Organik bileşiklerin yapısında bulunan ve temel atomlardan biri olan karbonun kaynağı ise karbondioksittir. Üreticiler, besin üretirken karbondioksit kullanırlar. Tüketiciler üreticilerle beslenirken karbon bu canlıların yapılarına katılmış olur. Ve canlılar solunum yaparak karbondioksiti tekrar atmosfere kazandırmış olurlar. Ayrıca canlıların ölümü ile ayrıştırıcılar tarafından parçalanan organik moleküller sayesinde karbondioksit yeniden açığa çıkar. Bu şekilde muhteşem bir döngü ile atmosferdeki karbon dengede tutulmuş olup yaşamın devamı sağlanmış olur. Son olarak azot, yine canlılar için önemli bir maddedir. DNA, RNA, protein, ATP ve bazı önemli vitaminlerin yapısında bulunur. Bitkiler, azot ihtiyacını topraktan alırken hayvanlar ise besin zinciri yoluyla alırlar ve ölüm ile birlikte topraktaki belli harika tepkimeler sonucunda yağmur, yıldırım, şimşek



gibi hava olaylarının da yardımıyla döngü gerçekleşir.

Albert Einstein'ın, "arılar yeryüzünden kaybolursa insanın 4 yıl kadar ömrü kalır" dediği bilinir. Arılar taşıdıkları polenlere binlerce farklı bitki türünün üremesini sağlar. Bir kovandaki arılar 1 günde kilometrelerce alan dolaşarak birçok çiçeğin döllenmesini sağlar. Eğer arılar bunu yapmasaydı yediğimiz bitkiler ve meyveler oluşmaz bu bitkilerle ve meyvelerle beslenen canlılar da zamanla yok olurdu. Sadece arı değil fareler yok olursa farelerle beslenen yılan, çakal, yırtıcı kuşlar, baykuş gibi hayvanlar açlıktan ölürdü. Tam tersi bir durumda ise farelerin sayısı hızla artar ve şehirlerin fare istilasına uğramasına ve çeşitli başka zararlara sebep olurdu. Kıscası zincirin bozulması türlerden birinin azalmasına diğerinin çoğalmasına sebep olur. Ekosistemdeki bozulma bir bütün olan çevrenin yapı ve işleyişini olumsuz etkiler. Madde döngülerinin gerçekleşmesi zorlaşır. Sonuçta doğadaki enerji tükenmeye gider. Dünya coğrafyası değişir. İklim değişir. Küresel ısınmaya bağlı olarak ozon tabakasının incilmesi, ormanların azalması, havanın kirlenmesi, yağışların azalması, çölleşmenin başlamasına sebep olur. Erozyonlar oluşur. Su kaynakları azalır. Enerji kıtlığı başlar. Canlı çeşitliliği azalır. Yani bu müthiş dengenin bozulması ile besin zincirinin son halkası olan insan her yönden etkilenir ve soyu



zamanla tükenir. Yaratılmış her canlının hatta cansız varlıkların ekosistemde mutlaka bir yeri vardır. Gerekli ya da gereksiz gördüğümüz hayvanlar ya da bitkilerin ve hatta cansız varlıkların ekosistemdeki yeri vazifesi belirlenmiştir ve her birinin yaşamın devamı için oldukça önemlidir. Velhasılı kelam Yaratıcı yarattığı her varlığı bir sebep üzere yaratmış olup her birine belli görevler tayin etmiştir. Maalesef ki bu müthiş dengeyi en çok insanoğlu elleriyle ya da icat ettikleriyle bilerek ya da bilmeden bozmaktadır. Kur'an bu konuda bizi şöyle uarmaktadır: "(Allah'ın buyruklarını umursamaz hale gelen şu) insanların kendi elleriyle yapıp ettikleri sonucunda karada ve denizlerde çürüme ve bozulma başladı: Bu şekilde (Allah), belki (doğru yola) geri dönerler diye yaptıklarının bazı (kötü) sonuçlarını onlara tattıracaktır." (Rum 30/41). Evet, bizler kâinattaki dengeyi bozmaya değil bu muazzam dengeye şahit olmaya geldik.

Evet, keyifli bir keşfin daha sonuna geldik. Her bilimsel keşif imanımızın iplerini kalınlaştırıyor adeta değil mi? Hamdolsun. Rabbim sen ilmimizi arttır. İmanımızın iplerini sağlamlaştır. Bir dahaki bilim köşemizde tekrar görüşmek üzere...

Allah'ın Kaderinden Kaderine Kaçmak

●● Aşenur Şenol

Hız Ömer, Şam'a doğru yola çıkmıştı. İslam ordularının başkumandanı Ebû Ubeyde b. Cerrah ile komuta kademesindeki arkadaşları onu karşıladılar ve Hz Ömer'e, Şam'da 'veba hastalığı' baş gösterdiğini haber verdiler.

Bunun üzerine Hz Ömer, Abdullah b. Abbas'tan ilk Muhacirleri çağırmasını istedi. Onlara Şam'da veba salgını olduğunu bildirdi ve onlara nasıl hareket edilmesi gerektiğinin sordu. Onlar fikir birliğine varamadılar. Bir kısmı; "Siz düşmanla savaşmak için yola çıkmış bulunuyorsunuz. Allah'a güvenerek yolunuza devam etmenizi uygun görürüz" dediler. Bir kısmı ise: "Yanınızda bir kısım insanlar ve Resulullah'ın arkadaşları var. Onları vebanın üstüne götürmenizi uygun görmeyiz" dediler.

Bu sefer Hz. Ömer, Abdullah b. Abbas'tan Ensarı çağırmasını istedi onlar da muhacirler gibi farklı görüşler bildirdiler.

Bu sefer de Abdullah'tan Mekke'nin fetihinden önce Medine'ye hicret etmiş olan Kureyş muhacirlerinin yaşlılarını çağırmasını istedi. Onlardan bir kişi bile muhalif görüşte bulunmadı. Hepsi insanları geri döndürmesini ve vebanın olduğu yere gitmenin uygun olmayacağını söylediler.

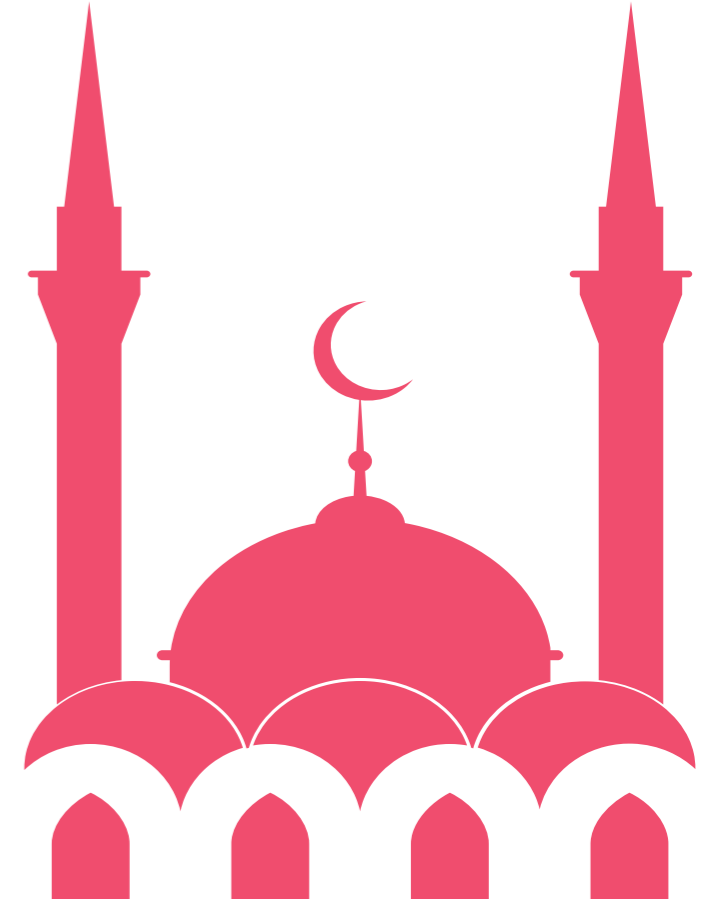
Bu istişarelerden sonra Hz. Ömer, çoğunluğun görüşüne uyarak, orada bulunanlara sabahleyin dönüş hazırlığına başlamalarını ve bineklerine binmiş olarak hazır olmalarını söyledi.

Bu durum karşısında Ebû Ubeyde b. Cerrah, 'Allah'ın kaderinden mi kaçırıyorsun?' diye sordu Hz. Ömer'e. Hz. Ömer: 'Keşke bunu senden başkası söyleseydi!' diye karşılık verdi Ebû Ubeyde'ye. Zira Hz. Ömer, Ebû Ubeyde'ye muhalefet etmek

istemiyordu. Sözüne şöyle devam etti Hz. Ömer: "Evet, Allah'ın kaderinden yine Allah'ın kaderine kaçıyoruz. Senin develerin olsa da, bir tarafı otlak, diğer taraf çorak olan bir vadiye inselerdi, o hayvanları otlak yerde otlatsan da, çorak yerde otlatsan da Allah'ın kaderiyle otlatmış olmaz mıydın?"

Tam o esnada bazı ihtiyaçlarını karşılamakla meşgul olduğu için ortalarda görünmeyen Abdurrahman b. Avf çıkageldi ve: "Bu hususta bende bilgi var. Peygamberimiz şöyle demişti: "Bir yerde veba olduğunu duyarsanız oraya girmeyiniz. Bulunduğunuz yerde veba ortaya çıkarsa, hastalıktan kaçmak için oradan çıkmayınız." (Buhârî, Tıb 30; Müslim, Selâm 98)

Bunun üzerine Hz. Ömer, Allah'a hamd etti ve Medine'ye dönmek üzere oradan ayrıldı.



Hız. Ebû Zer el-Cıfârî

"Allah sana merhamet etsin, ey Ebû Zer!... O, yalnız yaşayacak, yalnız ölecek ve yalnız diriltilecektir."

Hız. Muhammed (a.s)

Ebû Zer (r.a.)... İnandığı doğruyu, başına gelebilecekleri ve kaybedebileceklerini hesaplamadan haykıran sahabi. Doğru bildiğini ısrarla savunurken etrafındakilerin bir bir gidişini izleyen sahabi. İssız çölde yalnız mezar Ebû Zer.

Ebû Zer, Beni Gifar kabilesinde dünyaya gelmişti. Bu kabile putlara tapıyor, cahiliye adetlerini yaşıyordu. İslamiyet ile henüz şereflenmemişti yeryüzü. Evler ve gönüller sahte tanrılar ile doluydu. Bir gün önüne süt bıraktığı puta yaklaşır, sütü içen sonra da üzerine pisleyen keçiyi görünce, kendisini korumaktan aciz bir puta tapmanın ne kadar mantıksız olduğunu idrak etti. Bundan sonra Yaraticının tek olduğuna



● ● Ebru Keskin

inanın ve bu putlardan uzak duran Ebû Zer, Hanif inancını yaşamaya başladı. Ancak O'nda gizlemek, saklamak yoktu. Bu inancını herkesle paylaştı, yaşadığı kabileyi yaptıkları hatadan uzak durmaları için uyardı. Uyardıkça dışlandı, uyardıkça yalnız kaldı.

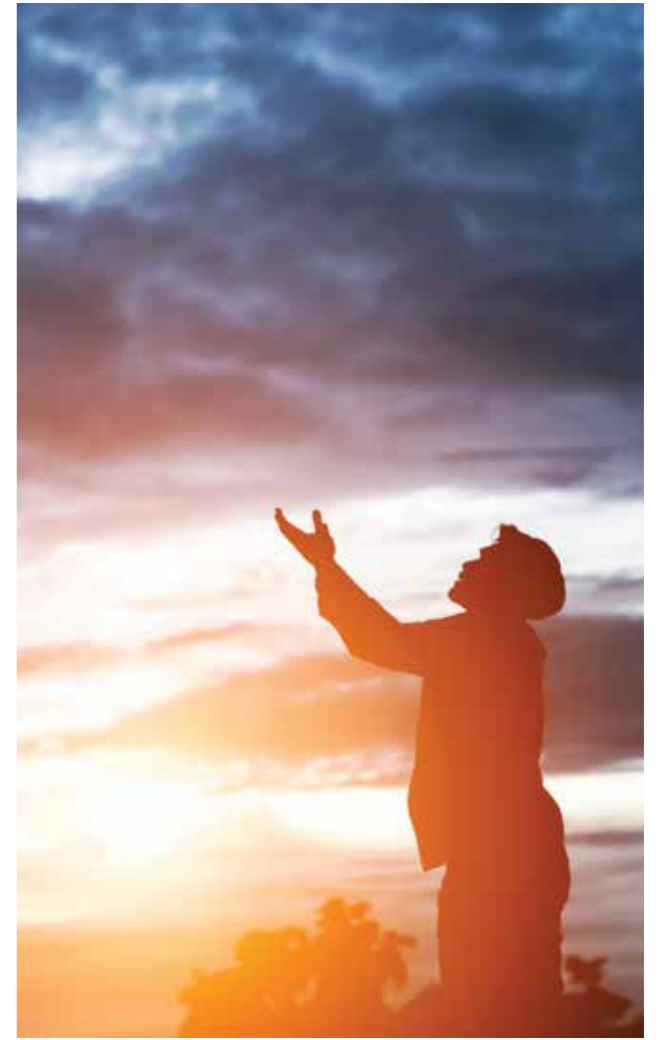
Kendi çabasıyla geldiği yolun sonunda nihayet ışık görünmüştü. Mekke'de bir Peygamber olduğunu ve "Allah birdir!" dediğini duyar duymaz, hemen O'nun huzuruna vardı. Henüz İslamiyet açıktan tebliğ edilmiyordu, güçlenmemişti Müslümanlar can tehlikesi içindeydi. Ebû Zer, Efendimiz'in huzurunda İslam ile şerefledikten sonra saklamalıydı bu sırrı içinde, ama yapamıyordu. Kâbe'ye vardı doğruca, herkesin içinde imanını haykırdı... Erkendi oysa çok erkendi. Mekke'li müşrikler öldüresiye dövdüler O'nu. İman eden ilk on sahabe içindeki Ebû Zer, Mekke'li müşriklerin zulmüne uğrayan İlk sahabelerden olma şerefini de eklemişti künyesine.

Efendimiz Ebû Zer'e Abdullah ismini verdi. Onun, iman ateşini burada gizlemeyeceğini gördü. Kabilesinin yanına gitmesini ve İslam açıktan tebliğ olana kadar beklemesini söyledi. Zira Mekke'de onu koruyacak kimi kimsesi yoktu henüz. Kabilesinin yanına dönen Ebû Zer burada elinden ve dilinden geldiğince İslâm'ı anlattı, Annesi, kardeşi başta olmak üzere birçok kişinin Müslüman olmasına vesile oldu.

İslamiyet açıktan tebliğ olup 'Hicret' emri gelince de Müslümanlarla birlikte Medine'ye hicret ederek Muhacir de oldu. Efendimiz'in yanından ayrılmadı, savaşlara gazalara en ön saflarda katıldı. Mekke'ye ilk geldiğinde kendisine evini açan Hz. Ali ile ayrı bir muhabbeti vardı hep. Ve

Rasulullah vefat ettiğinde 281 hadis kaldı rivayet edebileceği. Hadis ravisi olma şerefine de erdi.

Hız. Peygamber onun hakkında, "Gökkubbenin altında ve yeryüzünün üstünde Ebû Zer'den daha doğru sözlü kimse yoktur" demiştir (Tirmizî, "Menâkıb", 35; İbn Mâce, "Mukaddime", 11). Sesli düşünür, sesli söylerdi Ebû Zer. Ömrü boyunca mal biriktirme hırsı olmadı. Sade yaşadı ve İslam'ın ilk yıllarındaki halinde kalmayı amaç edindi kendine. Ancak şartlar Efendimiz'in vefatı ile değişiyordu git gide. Yaşı seksenlere dayanan sahabi, çekilen sıkıntıları hatırlıyor, yokluktaki iman tadını varlıkta bulamıyordu. İslam devleti genişledikçe, devlet erkânı rehavete kapılıyordu onun gözünde. Sadelikten çıkılıyor, gösteriş ve abartı zuhur ediyordu her yerde. İsrâf söz konusu idi. İstiyordu ki kanaat etsin Müslümanlar... Bunca şatafat zarar verir diye düşünüyordu Salih imana. Uyardı, her gördüğüne anlattı. Bir hata var dedi. Başı böyle değildi. Sonu böyle olmamalı. Mal mülk şaşırtır, insan kayırma şaşırtır. İslam devletine zeval gelir diye düşündü. O böyle görmüştü, böyle gitmeliydi onun fikrinde.



Ancak durumu iyi olanlar aynı fikirde değildi elbet. Mahkemeler kuruldu, Ebû Zer toplumun düzenini bozmaması için uyarıldı. Ama 'düşündüğünü söyleme!' demek, 'öl!' demektir ona, bu mümkün değildi. 'Şehir değiştir!' dendi. 'Bari git uzaklarda söyle!'. 'Sesin bize cılız gelsin!'. Onu Mekke'de ilk karşılayan da son uğurlayan da Hz. Ali oldu. Yanına kızını da alıp gönderildiği şehre varmadan ıssız bir çölde yalnız bir mezar oldu.

Şimdi ne zaman etrafımızda binalar yükselse, kanaat ve israf kelimeleri aklımıza gelse, makam mevki hırsı görsek bir Ebû Zer sesleniyor içimizden, 'hani sadelik' diye. Ve kim içinden; "varlığın imtihanı daha ağır, yokluğu da gördük, elimizde yokken sanki daha bir hürdük" dese bilir ki Ebû Zer çöllerde yalnız değildir...